

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se
primesc.
Manuscrisuri nu se returnează.
INSERATE
se primesc la Administrațiunea în
Brașov și la următoarele
BIBLIOTECI DE ANUNȚURI:
în Viena: la M. Dukas Nachf.,
H. Rosenfeld & Emerio Les-
ner, Heinrich Schalek, A. Op-
penh. Nachf., Anton Oppelk.
în Budapesta la A. V. Gold-
berger, Ekstein Bernat, Iuliu
Leopold (VII Erzsébet-körút).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
rie garmond pe o coloană 10
bani pentru o publicare. Pu-
blicități mai dese după tarife
și învoială. — REGOLAMR pe
pagina 3-a o seriă 30 bani

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

ANUL LXVII.

"GAZETA" iese în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-ri de Duminică 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franco, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-ri de Duminică 3 fr. pe an.
Se pronunță în toate ofi-
ciile poștale din țară și din
străinătate și la d-nii corespondenților.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare,
Târgul Inului Nr. 30, etajul
I.: Pe un an 30 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 6 cor.
Cu anul în casă: Pe un an
24 cor., pe șase luni 12 cor.,
pe trei luni 6 cor. Un esem-
pliar 10 bani. — Atât, abona-
mentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 251.

Brașov, Sâmbătă 13 (26) Noemvrie.

1904.

Scrisoarea contelui Andrássy.

Ceea-ce caracterizează situațiunea creată prin lovitură dată regulamentului camerei de Tisza și majoritatea sa, este faptul, că de la așa numitul atentat de Vineri încôce, s'a rupt par-că de-odată firul tuturor combinațiunilor cu privire la ce are să urmeze.

Pentru moment nu știu nici cei din tabăra lui Tisza-Percezel, nu știu nici Tisza însuși, necum opoziția aliată sau disidenții din partidul liberal, ce are să mai fie mâne sau peste câte-va zile și săptămâni. Toți știu numai, că are să se petreacă ceva cu totul extra-ordinar pentru-că se se restabilească érași echilibrul parlamentar mult mai tare sdruncinat de măsurile de forță ale guvernului, decât de însăși obstrucțiunea ce a dat naștere situațiunei de față.

Printre negura, ce s'a lăsat peste viața parlamentară maghiară și care împiedecă privirea clară și a unora și a altora, s'au ivit unele rațe mai luminose, cari, străbătându-o, au mai lărgit în parte cerul vederii, dér numai pentru ochii acelora, cari sunt apti de a vedé ceva mai departe. Înțelegem scrisoarea ce-a adresat-o alegătorilor săi malcontentul eșit din partidul liberal, contele Iuliu Andrássy, un bărbat cu mare trecere la Unguri.

Acastă scrisoré e de-o netăgădunită valóre, pentru-că ea tractează cestiunea pendentă cu multă cunoștință de cauză și în mod foarte liniștit și principiar, din care cauză, credem, că nu va rămâne fără un efect mai adênc asupra tuturor taberelor maghiare.

Andrássy, fiul réposatului ministru de externe, vrea prin scrisoarea sa să motiveze de ce a eșit din partidul liberal. Se dicea, că vrea a-și depune și mandatul. Din scrisoré însă rezultă din contră, că deresece a lua parte la viitoarele lupte politice.

Astfel Andrássy se presentă ca viitor om al situațiunii, de cumva nu-i va succede lui Tisza a rămâne stăpân pe ea într'un fel său altul.

Ce dice Andrássy? El arată în introducere, cum obstrucțiunea dusă prea departe a făcut necesară o revizuire a regulamentului camerei, pentru a pune capét obstrucțiunei așa numite tehnice. Partidul liberal dice, dorea o revizuire moderată a regulamentului și de aceea el, Andrássy a sprijinit nisuița lui și a rămas în partid, deși nu aproba tactica întrebuintată, ci era de ideia, că cel mai bun drum, ar fi fost să se încerce revizuirea printr'o înțelegere și învoială între toate partidele din cameră. „Până când conștiința mea mi-a permis — dice Andrássy — am perseverat în partid și pe lângă conducătorul lui (Tisza) a căruia motive patriotice le recunosc. Astăzi însă conștiința nu-mi mai ertă, de a sprijini și mai departe guvernul în nefericita lui întreprindere“.

Critică aspru procedurá guvernului, dicénd că pe calea apucată ciotura va fi inevitabilă, fiind-că „violarea dreptului ce stabilește drepturi conține o permanentă violare a dreptului“, ér în locul ordinii de drept, vătémate vom avé caosul.

Förte interesante sunt expunerile contelui Andrássy, prin cari face o aseménare între parlamentarismul din Ungaria și Englitera, arătând marea deosebire a stărilor de aici cu cele de acolo, insistând mai ales asupra anomaliei, că în Ungaria nu alternéză la putere partidele cele mari, ci vecinic numai un singur partid stăpânesce, ér opozițiunea n'are nici odată șanse de a ajunge la putere.

Mai este un moment în scrisoarea contelui, care merită a fi relevat. El arată, că réul ce s'a produs prin violența și torța întrebuintată, nu póte fi lecuit și cu atât mai puțin delăturat prin alegeri noué. Resultatul acestor alegeri orí cum ar fi, nu póte schimba nimic în cestiunea revizuirii, fiind-că totdeauna va fi în cameră și opoziție mai mult orí mai puțin numérosă, care totdeauna va sta pe basa vechiului regulament, combatând legalitatea votului de Vineri.

Revizuirea regulamentului camerei după natura sa n'au s'o facé alegătorii din țérá, ci trebuie s'o sêvirésescă camera însași, dice Andrássy. De aceea noul regulament votat adí săptămâná, are o „greșelá originală din nascere“, care nu se póte îndrepta prin alegeri. Unei politice, care violéză integritatea ordinii de drept fără a ajunge la rezultate practice, densul nu-și póte da sprijinul. De aceea a eșit din partidul liberal, dér nu se alăturá nici la opozițiunea unită, mai întâi din cauza trecutului ei obstrucționist și apoi fiind-că nu póte aproba metoda luptei ei și regretá mai ales, că opoziția a tras și persóna monarhului în luptă, când coróna trebuie să rămâná totdeauna peste partide.

Cu'n cuvânt în ce privește rezultatul practic, Andrássy cere să se facé revizuirea printr'un acord între partide.

Tiszaiștii dicé că acest acord s'a dovedit a fi imposibil încă sub Szell și că învoielile cu opoziția au adus cu sine numai crize grele.

Cum va eși așadér din impas cestiunea revizuirii regulamentului? Acésta este marele secret al viitorului.

Situațiunea politică ungară.

Pe di ce merge situațiunea politică internă se încurcă și se înăspresce tot mai mult. Agitațiunea în ambele tabere ce se rêsboesc: *pro* și *contra* guvernului, a început să ia proporții mari.

Evenimentul zilei este scrisoarea deschisă a contelui Iuliu Andrássy către alegătorii săi. O scrisoré politică acésta, cu care ne ocupăm în fruntea numărului de adí al diarului nostru și pe care, pentru importanța ei, o publicăm în traducere la alt loc al fôiei nóstre.

Oficiosul „Magyar Nemzet“ vorbind despre *atitudinea guvernului* în noua situațiune, declară, că contelui Tisza nici prin gând nu-i trece de a alege o altă cale de descurcare, decât aceea pe care și-a ales-o de la început. Când guvernul și partidul liberal s'a angajat la sdróbirea obstrucțiunei, a ținut cont de toate episoadele luptei și de toate urmările. Nimic nu l'a surprins și nici un fel de întorsătură a evenimentelor nu-l va afla nepregătit. Guvernul și partidul său — dice oficiosul — au pus mâna pe cornele plugului și nu vor întreprinde lucrarea patriotică menită a restabili capabilitatea de lucrare a parlamentului.

Într'un interview, ce l'a avut contele Andrássy cu un colaborator de la „Bud. Hirnap“, contele a dicé, că Tisza nu se va opri la calea jumétate. Vor fi, deci, *mari scandaluri*. Pe turburătorii ordinii, decât va fi posibil, îi va esclude din cameră. Aceștia însă nu se vor lăsa terorizați, ei nu vor părăsi camera, și decât va trebui, și nopțile le vor petrece acolo. Despre contele Tisza a dicé, că e bărbat förte capabil, om franc și drept. E însă *fanatic*. Bună credința lui nu póte fi trasă la îndoială.

În adunarea generală a consiliului comunal din Budapesta ținută alaltăeri, s'a întâmpiat un mare scandal. Membrii opoziționali au tras la răspundere pe primarul Ioan Halmos pentru-că a participat la meetingul liberalilor. Membrii consiliului, partizan ai opoziției, au cerut votare nominală, ca să se constate proporția voturilor, și n'au lăsat pe Halmos să vorbescă. În fine adunarea a fost disolvată în mijlocul unui mare sgomot.

S'a dicé de repetite-ori, că ministrul președinte Tisza dimpreună cu alți membri ai cabinetului său, va face un turneu prin țérá, pentru-ca să lumineze poporul asupra procedurii sale în ședința memorabilă de la 18 Noemvrie. Conform acestei hotărâri, miniștri Tisza, Berzeviczy, Khuen-Hedervary și Nyiri vor merge în 28 Nov. la Oradea-mare, și vor lua parte la marea adunare a partidului liberal. Contele Tisza va ținé un discurs, în care va încerca să-și motiveze procedurá sa în ședința de Vineria trecută a dietei.

Bismarck — Guizot — Tisza.

Cum ajung aceste trei nume alături? Förte simplu. De câte nu este capabilă fantasia omenescă? Mai deunăzi „M. Szó“ spunea despre contele Tisza, că este „Bismarck-ul maghiar“ — ér acum vine un corespondent din Ungaria al diarului „Figaro“ și spune, că bétrânul Tisza, tatăl lui Stefan, a fost nici mai mult, nici mai puțin „Guizot-ul maghiar“.

În timpul din urmă adecă contele Tisza s'a pus bine cu marile organe de publicitate din apus și foile maghiare reproduceau zilele acestea aprecieri favorabile ale politiceii lui Tisza publicate în „Times“ din Londra, ér „Figaro“ a publicat în timpul din urmă vr'o trei corespondențe tot în sens favorabil. Este interesantă cu deosebire ultima corespondență apărută în numărul de la 21 Noemvrie semnată de „Ignotus“, în care se face o dare de sémă despre bravura parlamentară a ministrului președinte unguresc.

Étá un mic extras:

„Se vede că Tisza, a cărui îndelungă răbdare începú a fi luată în deșert — scrie

„Figaro“ — a luat energic ofensiva. Opoziția n'a cređut, că va avé atáta îndrâsnélá. Ei bine, el a avut-o și a dovedit, că e om de acțiune și voință.

Obstrucțiunea tehnică a minorității nu-i lăsa *nici alternativă*. Trebuia să sdróbescă opoziția, decât nu voia să fie însuși răsturnat. Regulamentul vechiu făcea majoritatea sclavă unei minorități turbulente. Trebuia modificat, îndreptat. Iși póte oricine imagina, că Tisza, *fiul și moștenitorul lui Guizot cel maghiar*, nu s'a rezolvit decât sub loviturile unei necesități imperioase a restringe — deși numai temporal — prerogativele parlamentului. Exemplul lui Gladstone (Tot după modele celebre!) în lupta contra lui Parnell și Biggar, îi putea servi de încurajare... Existența regimului reprezentativ era în pericol. Era vorba să lucreze, și încă repede. Tisza și-a riscat popularitatea și portofoliul. Nerocul i-a suris. Fidelitatea amicilor săi, electrișai prin elocința lui virilă și atacul neprevédut, a derutat opoziția.

Cu totă defecciónarea neașteptată a grupului Andrássy și cu totă apostrofarea vehementă a contelui Apponyi — eri încă speranța partidului liberal — majoritatea nu s'a intimidat. Proiectul de revizuire s'a votat și pe când amiciei lui Kossuth, orbiți de patimă făceau tumult, președintele cu un sânge rece admirabil în mijlocul deslănțuirii sgomotóse a patimilor dádea cetire rescriptului de prorogațiune.

Nu i-a mai rămas contelui Tisza, de cât a face acum apel la țérá. Acésta este consecința naturală a loviturii sale de forță, dér în același timp este și o săritură în întuneric“.

Până aci corespondența lui „Figaro“.

Evident, că cu un bărbat de energia lui Bismarck, și care prin moștenire dispune și de știința lui Guizot, politica guvernului unguresc nu póte de cât se mérégá din isbândă în isbândă.

Asupra potrivilei analogiilor însă multă lume a rămas cam nedumerită.

Andrássy către alegătorii săi.

Am amintit la alt loc al numărului nostru de adí, că contele Iuliu Andrássy a adresat alegătorilor săi o scrisoré deschisă, în care arată cauzele pentru cari a eșit din partidul liberal. Scrisoarea acésta fiind de mare importanță pentru situațiunea politică actuală, o dăm aici parte în extras, parte verbal.

În introducere se arată, că regulamentul actual al camerei dá drept de veto absolut la 20—30 deputați, cari pot împiedeca aducerea ori-cărei hotărâri și se împiedecă la infinit desbaterea afacerilor de la ordinea zilei. Principiile și disciplina unei părți a opoziției nu mai dau adí garanția, că nu vor usa fără motiv de acésta posibilitate. S'a lătit förte mult părerea, că acésta armă de luptă excepțională se póte folosi nu numai în contra forței și ilegalității, ci și în contra unui guvern, care nici odată n'a eseroitat forța și în contra unor proiecte de lege, cari ținesc la menținerea vieții de stat și la resolvarea afacerilor curente. S'a ivit deci necesitatea restringerii regulamentului camerei. În fața necesității acestei reforme nu se eschivéză nici el (Andrássy). Tre-

bue însă se fim cu precauțiune la săvârșirea acestei operațiuni, căci libertatea vieții interne parlamentare este o comoră pe care nu e permis să o reducem decât până la marginea necesității inevitabile.

„Nu vreu” — dice contele — se esclud cu totul posibilitatea obstrucțiunii. Vreau numai, ca ea să nu provoace obstrucțiuni cari nu sunt justificate de mari cauze organice. Obstrucția se nu atârne vecinic ca sabia lui Damocle asupra activității camerei și se se face us de ea numai la anumite ocașii rare.

„Din trei cauze aș considera greșit a se garanta necondiționat domnia majorității — în felul cum s'a făcut, corect și înțelept în Anglia. Noi (Maghiarii) suntem mai violenți de cât poporul englez și u-săm mai necruțător de mijlocele de putere, ce ni-s'au dat, de cât Englezii. A-căstă explicare se observă la majoritate tot așa ca la minoritate. Am vădut, că înșiși aderenții guvernului Szell au fost nemulțumiți cu nobila intențiune a acestuia, de a nu usa de armele puterii în interesul propriului partid. S'ar puté ore se se întempla așa ceva în Anglia? Opoziția încă a dat nu odată dovadă de inclinările ei extreme. Ea a usat de mijlocul obstrucțiunii câți-va ani după restabilirea vieții constituționale, pe când în Anglia acesta s'a întemplat mai târziu. La noi opoziția națională a apucat această armă, ce primejducesce parlamentarismul, pe când în Anglia inimizii națiunii și ai statului, Ir-landesii, au usat de ea. La noi rezistența a fost dusă până la consecințele finale și spiritul extremului a sgduit și basa legală a vieții de stat. În Anglia nici-odată nu s'a întemplat asta. Suntem națiune de partid și trebuie să ținem cont de aceea, că majoritatea pôte se abuzeze uneori de puterea ei.

„A doua cauză, care mă îndemână la precauțiune este, că eventualul abuz de putere pôte avé la noi urmări mai periculose, decât în Anglia. De trei-deci de ani n'a fost la noi crisă de partid. Opoziția, n'a putut prin victorie se ajungă la guvern. Vieța noastră politică nu cunósce schimbarea de stăpâni. Dacă acela, care nu crede că prin alegeri pôte se restórne guvernul, că pôte se-și creeze o majoritate în dietă, că prin votare simplă pôte se ajungă la putere, — decât acela, care va fi despoiat și de dreptul de a se plânge în parlament și decât e spus capriciilor majorității: pôte se fie cuprins de o dispoziție în adevér revoluționară. Luptând totă vieța fără mijloce de proprie apărare, pôte se devină sclavul unei amărăciuni, care se-l îndemne la distrugere.

„A treia cauză pentru care la noi nu se pot da majorității atâtea drepturi, de câte dispune majoritatea din Anglia, zace în situațiunea noastră de drept public. Se pôte întempla, ca vechile lupte istorice se se reînviésă odată. Pentru cazul acesta

care ađi nu pare probabil, e de dorit, ca minorității se i-se dea puțință a pune piedeci seriose în calea asupririlor. Istoria dovedesce, că atunci când pericole neașteptate amenință vre-o națiune și se află în fața posibilității unei seriose asupririi, rezistența numai puțin o inițiază. Odiul primului pas îl iau asupra lor tot-deuna, numai ómeni singuratici, ér majoritatea din contră e oportunistă și se mișcă încet. Rareori e mare numărul celor curajoși și neegoști. Dacă guvernul nu atacă de-odată toate interesele, decât corumpe, decât păstréză încâtva formele și astfel își pregătesce terenul pentru politica antinațională, ușor se pôte întempla ca minoritatea să rămână un timp ore-care singură. E necesar deci, ca ea, (minoritatea) se aibă la îndemână și arme constituționale, cu ajutorul cărora se pôte deștepta națiunea din somnul ei.

„Din cauzele aceste sunt adversarul cloturei și al restricțiunii prea mari a regulamentului camerei.”

(Va urma.)

Résboiul ruso-japones.

Nisce declarațiuni fórte importante a făcut unui diarist american șeful de stat major al armatei lui Oyama, generalul de brigadă Kodama, asupra situațiunii de la Port-Arthur.

Greutățile ce se ridică în calea cuceririi Port-Arthurului sunt încă fórte mari, dice Kodama. Japonessii speră totuși, ca în decursul acestei ierni se ocupe cetatea. Cu trupe de infanterie însă nu o vom puté ocupa. Rezolvirea problemei revine sciinței tehnice și artileriei. Rușii au în Port-Arthur 20.000 ómeni, armata asediatóre numără 60.000. Mai mult de atât nu putem pune la dispoziția lui Nogi. Succesul atárnă de la întrebarea: cât va mai ținea muniția Rușilor. De la isbucnirea résboiului, cetatea s'a schimbat cu desvârșire. Nici unul din forturi nu pôte fi considerat, ca cheie a întregii cetăți. Efectul cuceririi unui fort se reduce numai la acest obiectiv și n'are nici o înțurire asupra celorlalte forturi.

După sciri sosite la Londra din Port-Arthur, garnisóna rusescă crede firm în despresurarea cetății. Musicele militare cântă zilnic. La apărarea cetății iau parte civili și Chinesii. Garnisóna e mult mai mare de cum se crede și se speră că Port-Arthurul va resista până la sosirea flotei rusesci din Baltica.

Scirile mai noué spun, că arsenalul din Port-Arthur ar fi în flacări. Garnisóna rusescă a făcut dările acestea o erupțiune. Japonessii însă i-au respins pe Ruși.

Pe câmpul de résboi din Manciuaria nu s'au întemplat evenimente mai mari. Mică ciocniri de avantposturi — și nimic alta. Intr'o ultimă telegramă Nemirovici Dancenکو spune, că la Șaho nu se va da

lupta decisivă. Kuropatkin nu-și va an-gaja aici tóte rezervele sale în ómení. Dacă nu va reperuta un succes hotăritor, va lua ofensiva la primăvară. Atunciabia va avé loc ciocnirea cea mare, care va decide victoria finală.

Clerul ortodox or. bucovinean și Mitropolitul D. V. de Repta.

Cetitorii „Gazetei” își vor reaminti din rapórtele nostre publicate asupra ultimei sesiuni a dietei bucovinene atacurile nedemne, cărora a fost spus mitropolitul Bucovinei D. Vladimir de Repta din partea deputaților ruteni tineri Nikolaj de Wassilko și Pihuleak, cari s'au năpus-tit asupra capului bisericeii ortodoxe bucovinene și asupra clerului cu fel de fel de injurii și învinuirii nedemne. Deputații dietali români archimandritul Calinesou și consilierul consistorial Bejan luaseră în sedințele amintite cuvântul spulberând atacurile nedemne ai acestor deputați și reducându-le la adevérata lor valóre.

Acum ulterior s'a întrunit și „Asociațiunea clerului gr. or. din Bucovina” și luând poziție energică contra acestor atacuri nedemne, a votat o resoluțiune mai lungă, din care estragem următoarele părți:

„Față cu această stare de lucruri adunarea generală a Asociațiunii clerului

1) exprimă înalt Prea Sfințitului Mitropolit venerațiunea sa nemărginită, îl asigură de aderența sa cea mai deplină și de conlucrarea sa credincioasă, se rógă a rămânea în mijlocul valurilor furiose, un stâlp neclătit al bisericeii sale, un păstoriu ce până în ora sa cea din urmă nu lasă pe lupi se între în staul, și îi implóră fierbinte de la Dumneđu putere pururea neînfrântă și vieță lungă și fericită;

2) rógă pe înalt Prea Sfinția Sa, a sta tare pe lângă înaltul guvern și a implora și grația Maiestății Sale Impératului, ca la ocuparea posturilor bisericesci se nu se îngăduie deputaților dietei séu a senatului imperial așa un amestec, care se-i îndreptătesă pe acestia a împărți după placul lor acum de înainte posturile bisericesci sateliților séi și a insulta în public comisiunile de examinare cele legale pentru vina, că acestea nu taxéză pe favoriții domnilor deputați așa precum o voiesc ei;

3) provócă pe comitet și pe toți membrii Asociațiunii, ba și pe toți membrii clerului diecesan, ca — lăsând apărarea unui preot singular, decât este atacat, acestuia însuși — se nu omită a apăra, precum după puțință în publicitate, așa anume păstorii de suflète și înaintea poporului păstorit de biserica diecesană și clerul ei în întregimea lui în contra acuzărilor nedrepte ce i-se fac și se nu uite nici-odată, că contrarii observéză regula: „Calumniare audacter, tandem aliquid haeret”; în urmă

4) declară, că până-ce deputații nu-miți nu vor înceta a dușmâni și a asalta biserica diecesană și clerul ei, acesta și în viitor, după datoria chemării sale va trebui să-i combată la alegeri, sperând a fi apărât în această exercitare a dreptului cetățenesc și tot odată chemării sale și de înaltul guvern cu tóte terorizările din partea domnilor deputați.

SCIRILE DILEI.

— 12 (25) Noemvrie.

† Dr. Milos Stefanovicí, distinsul naționalist slovac, advocat în Pojuna a încetat subit din vieță în 21 l. c. Putem dice, că acest advocat slovac devenise popular între Români. El a fost apărător în procesul pentru Memorand precum și în procesul fostului diar „Dreptatea” din Timișóra. Dr. Stefanovicí a luat parte în mod însemnat la tóte acțiunile, cari urmăriau ținta salutară a solidarității între naționalități. Români îi vor păstra o frumoasă amintire.

Jubileul de 40 ani al domniei regelui Carol. La 1906 se implinesc 40 ani de la urcarea pe tron a regelui Carol. Din incidentul acesta se va publica sub auspiciile Academiei Române o istorie a domniei regelui Carol.

Numérul alegătorilor dietali în Ungari. În fata situațiunii critice ce domnesce actualmente în Ungaria, nu este eschisă posibilitatea, că guvernul se va simți necesitat a disolva camera și a apela din nou la alegătorii dietali. Va fi deci interesant se cunósceam numărul alegătorilor Ungariei și spre scopul acesta estragem din diarul „Magyar Estilap” următoarele date interesante și caracteristice. Ungaria numără în total 4,332,960 de cetățeni, între cari sunt numai 970,841 alegători, pe când restul nu se bucură de acest drept. Din cetățenii cu drept de alegere sunt 542,417 Maghiari, 123,984 Germani, 110,715 Slovaci, 110,572 Români, 42,892 Sérbi, 28,766 Ruteni și 11,495 Croați. În total sunt 32 cercuri electorale, în cari în tóte preponderéză numeric naționalitățile nemaghiare.

În acest caracteristic tablou este interesant în deosebi faptul, că numărul alegătorilor maghiari întree numărul celor nemaghiari numai cu 114.000 alegători.

Necrolog. Pavel Moga paroch gr. ort. român în Tornea, a repausat la 23 Nov. n. în al 50-lea an al etății și 31 al preoției. În mormântarea s'a făcut la 25 Noemvrie în cimiterul bisericeii gr. or. române din Tornea. Îl jălesce vèduva n. Mangra, vicarul episcopesc în Oradea-mare, și numérose rude din familiile Mangra, Moga, Costa și Blaga.

O inovațiune la postă. D-l director de postă și telegraf din Brașov Védfy a avut buna și nimerita ideia de a face ca diarele ce sosesc la postă se se împartă deosebit de scrisori și pachete de cătră femei anume agajate pentru acest scop. În vederea acesta va împărți Brașovul în 5 cercuri. Fie-care cerc va avé o împărțitóre de diare, care des de dimineță va

FOILETONUL „GAZ. TRANS.”

Corbul.*)

(The Raven.)

După Edgar Allan Poe.

Intr'o nopte n'fricoșată,
Trist cu mintea sbuciumată,
Stam la sfat cu amintirea
unor timpuri din trecut; —
Când de o crudă obosélă
Adormisem o clipélă,
Nu sciu cine n'cet la ușe
că bătea mi-s'a părut.

*) Un amic al diarului nostru cetind foiletonul publicat în numărul 249 al „G. T.” ne împărtășesce că între literaturile culte europene, cari posed traducerea „Corbului” lui Poe se numără și literatura românescă. Amicul nostru a declamat chiar această frumoasă creațiune poetică înainte cu 13 ani la o serată aranjată de „Reuniunea de cântări și gimnastică” din Brașov, stárnind aplause furtunoșe. D-sa ne pune tot-odată la dispoziție numărul 18 al „Românului Literar” (Bucuresci) din 20 Maiu v. 1891, în care se află publicată traducerea bine reușită semnată de „Gripen”. Mulțumind amicului nostru pentru această atențiune reproducem emoționanta poemă — Red.

„Vr'un pribég ce rătăcesce
pe la ușa mea — imi dic, —
Vr'un pribég, — și alt nimic.”

Era frig. Ploua într'una,
In Decemvrie era luna,
Un falfăitor jeratec
răspândea un foc pripit, —
Ah! de-ar trece nóptea iute,
Căci prin cărți, prin foi pierdute
Cat zadarnic mângăiere
după fata ce am iubit,
După fata ce „Lenora”
Ingerașii n' ceriți îi dic,
Ah! — ș'aicea nu-i nimic!
Orî-ce sgomot, orî-ce șópte,
In acea grozavă nópte,
Deștepta în mine o spaimă
nesimțită pân'aci. —
Ca să aflu ușurare,
Incepui în gura mare
Sé vorbesc: „De n'ar fi ore
un pribég, ce pôte fi? —
Da, pribég ce rătăcesce
pe la ușa mea — imi dic —
Asta e — și alt nimic.”
Ușurat de-o grea povară,
Dau de grab, se es afară.
„Mă ertați — dic tare —
Dómnă, Domnule séu cine-ai fi

Dér — sé cređi — de obosélă
Adormisem o clipélă
Și-ai bătut prea încet la ușă,
că abia se auđi.”
Intră — dic și deschid ușă —
Intră odată — éráși dic,
Intunerec — alt nimic.
Impietrit de o gróză adâncă
Privesc nóptea, — privesc încă, —
Visând vise nevisate încă de vr'un muritor,
Audeam în pacea n'tinsă
Bătând inima'mi invinsă
Și-un cuvânt șoptit: „Lenora”,
dureros și sdrobiter.
Îl șoptisem eu, — ecoul
mi-l repetă când îl dic, —
Dér atât — și alt nimic.
Intru ér. Ploua într'una —
Eram trist ca n' tot-deuna, —
Când din nou acelaș sgomot
tot mai clar îl înțeleg.
La feréstră e. Mai bine
Ași cerca — gândesc în mine —
Sé pătrund această taină
și enigma s'o desleg. —
„Liniștesce-te, n'ai frică,
inimă s'ermană — dic —
Bate vèntu — nu-i nimic.”
Și de grab' — dicând acesta —
Prind curaj, deschid ferésta. —

Inăuntru vèd că intră
un corb negru și robust;
Nu-mi dădú l'a lui venire
Nici un semn de mulțumire,
Măiestos și grav s'aședă
lângă ușe pe un bust.
Plin de plóie se tot strînge
și se face tot mai mic,
Dér atât — și alt nimic.
Și cum stam privind într'una —
De și trist ca n' tot-deuna —
Incepui sé rid — vèdându-l
cât de mândru mă privea: —
„Ești bétrân, dér vèd prea bine
Că n'ai pic de frică n'tine,
Spune-mi în împărăția
lui Pluton cum te chema,
Corb bétrân, ce n' mieđu noței
rétăcesci prin lumea tótă?”
Corbul dișe: „Nici odată.”
Ascultându-l cum vorbise,
Spaima morței mă n'pietrisse,
Căci deși răspunsu acesta
ne'nțeles ar fi ori cui,
Drept vorbind, în lumea tótă
Nimenuia, nici-odată
Nu i-s'a întemplat sé-i între
un corb, nóptea n' casa lui,
Care mândru sé-l privésă
cu vederea n'ffăcărătă
Și sé-l cheme: „Nici odată.”

merge să împartă diarele pe la locuințele abonentilor. Aceștia sunt rugați să se informeze de la împărțitoare, la al cătelea cere aparțin și când abonază diarele să scrie pe adresă și cercul și strada.

Procesul unui redactor. Cetim în „N. H.” din 24 Noembrie: „La curtea cu jurați din Clușu pe ziua de astăzi a fost sorocit procesul de calomnie al lui Székely Bela, diarist, și Dr. Schwarz Miksa candidat de avocat, pentru care încă rëndul trecut parchetul a lansat contra lui Székely Béla mandat de aducere. Președintele anunță înainte de pertractare, că poliția din Brașov a telegrafiat, că i-a fost imposibil a găsi pe Székely. La propunerea procurorului, tribunalul decide, ca găsind pe acusat la Oradea séu Budapesta, unde se dice, că s'ar afla, să-l pună în arest preventiv, fiind-că mereu își schimbă domiciliul.”

Anarhiștii bătuți. Poliția din Berlin a arestat pe Evreica Ianira Bärsohn studentă din Rusia, amestecată în cploturii anarhiste. Diarul antisemit „Staatsbürger Ztg.” a publicat asupra studentei anarhiste nisece destăinuirii puțin măgulitoare. Doi prieteni ai studentei, dintre cari unul cunoscutul anarhist Karfunkelstein, s'au dus la redacția numitului diar cu gândul să bată pe redactor cu biciușca. Aici însă i-a primit deputatul *Ruhn*, un atlet, care smâncind din mâna jupânului Karfunkelstein biciușca, i-a snopit bine pe amândoi anarhiștii și i-a isgonit din redacție.

Băile de abur ale Eforiei se vor redeschide Sâmbătă în 26 Noembrie dimineața.

Baroni noi. Fôia oficială ungară publică acordarea rangului de baron marelui proprietar *Csávossy Gyula*, precum și copiilor lui: *Benigna, Irma, Olga, Adrienne, Alice, Elemér, Iosif și Endre*. Tot-odată i-s'a acordat și dreptul ereditar de membru în camera magnaților.

În curând se va acorda baronia și fraților *Hermann, Albert și Bernat Groedel*, negustori de lemne și cherestea.

Se vede, că se apropie alegerile.

Sciri din România. Un congres general al *tipografilor români* se va ține în zilele de 4 și 5 Decembrie în Iași.

— Luni s'a aprins în valea Doftana de lângă Câmpina puțul de petrol nr. 71, proprietatea „Stelei Române”. Puțul a fost total distrus. Pagubele sunt mari.

— În apropierea orașului Brăila a fost găsit înghelat vîndătorul de zarzavaturi *Marcu Anton*. Nu departe de densus a fost aflat sub zăpadă și călul său, pe care plecase spre Brăila.

Sciri mărunte. Fostul president al Transvaalului, *Krüger* a lăsat o avere în suma de 420,000 florini olandezi.

6) Succes vindcător durabil. Durerile de reumatism, crucea spinării și alte părți ale corpului se vindcă cu efect sigur folosindu-se *spiritul și sarea A. Moll*. Prețul unei sticle 1 Cor. 90 fl. Se trimite țilnic cu rambursă postală de farmacistul și liferantul curții c. s. r. A. Moll Viena Tuchlauben 9. În farmaciile din provincia se se cêră *Spiritul A. Moll*, provăduț cu marca de contravenția și subscriere.

Corbul vorba și intrerupse.
Par-c'atât, atât sciușe,
Par-c'ă n'trêga lui făptură
se topise n'tr'un cuvânt,
Impietrit și mut rămase
Cum pe bust se aședase,
Făr' să misce fulg de pene,
făr' să dică alt cuvânt.
Până când rupseiu tăcerea:
„Ai sburat cu alți n' cêtă?”
Corbu dișe: „Nici odată.”

Imi suna prin minte încă,
Vorba corbului adênca
Și-mi dișeiu: „Asta-i pe semne
tôtă n'vețătura lui,
Ce — de sigur — el o are
De la biet stăpân-séu, care
Dureros lovit de sôrte, fără soirea nimênui,
Și-a cântat nenorocirea
și durerea-adênca săpată
Cu refrenul: „Nici odată.”

Și cum stam privind într'una,
Deși trist ca ntotdêuna,
Începui să rid.
În fine pe un fotoliu am căduț
Și cu brațe n'crucișate
M'am lăsat atunci pe spate,
Cugetând la corbul, care
rêmăsese érăși mut,

Pădurile comunelor Brănene.

Brașov, în 22 Noembrie 1904.

Presupun, că decă nu mulți, dér totuși vre-o câți-va dintre preoții și cărturarii din comunele Brănene, au cetit în vara trecută o serie de articoli, eșiți în „Gazeta Trans.” nr. 162—170, scriși de un valoros profesor de economie națională din București sub anonimul „Neacșu”, cari tractau de bogățiile, ce zac în pădurile comunelor românescei politice, urbariale și bisericesci, și cum ar fi să se folosească proprietarii lor cu câștig de ele. Decă careva a cetit acest tractat, trebuie că ia lăsat gura apă după o astfel de economie rațională, ce ar puté-o introduce și în comunitățile lor Brănene și decă a rămnit la sfaturile cuprinse în acei articoli, ôre nu s'a mișcat în el interesul de a urma acestor sfaturi?

Vedënd însă, că până astăzi nu s'a mișcat nimenea să întreprindă ceva în astă privință, m'am hotărît a da însu-mi pe cât pricep, un îndemn de a se lua cât mai îngrabă inițiativa pentru o mai bună și mai folositoare administrație a pădurilor.

Procesul urbarial de segregarea pădurilor și pășunilor, intentat de comuna Brașov, ca domn pământesc, în contra comunei colective Bran, s'a finalizat prin o împăciuire, ce s'a încheiat la 8 Iunie 1860 între reprezentanții ambelor comune, la judecătoria urbarială de atunci.

Extensiunea pădurilor, cari formau obiectul de cêrtă de pe hotarul Branului, s'a satorit conform catastrului cu 13078 jugere, 500 de stânjeni. Acest complex de păduri s'a împărțit astfel, că comuna colectivă Bran a cêpêtat în proprietatea să 7/13, ér comuna Brașov 6/13.

Conform acestui principiu, avea a primi comuna Brașov 6036 jug. 455/13. Din acêstă parte a comunei Brașov arêscumpêrat însă comuna Branului 2890 jug. 3955/13, și anume parcelele de pădure risipite în interiorul comunelor printre colibele particularilor urbarialiști, cu 15,000 fl., și așa adaugându-se la partea lor de 7/13, a primit comuna colectivă a Branului pădure peste tot de 9932 jug. 450, ér comunei Brașov i-a rêmás pădure în extensiune de 3145 jug. 1250.

Să vedem acuma, cât folos a dat acest mare complex de păduri de 9932 jug celor 10 comune Brănene, respective foștilor urbarialiști ai comunelor colective Bran?

Despre relațiunile de drept ce există între comuna urbarială Bran și între cele 10 comune politice formate din fosta comună colectivă Bran, înainte cam cu 25 ani, voiți vorbi cu altă ocaziune. Aici numai atât voiesc să amintesc, că stricarea comunei mari și puternice Bran și transformarea ei în 10 comune mici, neputincioșe și sêrace, a avut nu numai cea mai rea influență asupra rentabilităței pădu-

rilor, ci a adus cu sine numai miseria. Aceste 10 comune, nu destul că s'au slăbit pe ele, dér astăzi nu se pot nici sustinê ca comune de sine stătătoare.

Impunerii de dări comunale nesuportabile, lipsa totală de alte venituri, spre acoperirea speselor cu îngrijirea și întreținerea pădurilor, cu plata organelor comunale, sunt la ordinea zilei. Aceste comune, fără de nici un titlu de drept și-au împărțit pădurile între ele la ordinul vice șpanului din Făgăraș în a. 1879.

De atunci administreză fie-care comună pârțicia ei de pădure fiind silită a păzi strict legea silvanală.

Conform legii acesteia și a planului provisoric de economie, fie-care individ își capêță din pădurea comunei sale asemnate lemne, câte 3 séu 4 tulpine de brad séu de fag, și le taie sub preveghearea vigilului de pădure, și decă are cu ce, și-le duce acasă.

În cele mai multe comune însă d'abia se află câte 5—10 caré cu trăgători, în alte vre-o 3 séu 4 comune se află și câte 20—30 caré. Printre aceștia sunt și ômenii mai cu dare de mână. Cei cu dare de mână cumpêră de la ceilalți 100 séu 200 fără trăgători și sêraci, lemnele asigurate lor cu un preț de nimic. Cumpêrătorii le taie, le transportă și le vinde la fabrica de celulosă din Zêrnesci. Ar crede cineva, că acești anteprenori cumpêrători de pădure vor fi făcënd bune treburi, fiind lemnele de brad scumpe. De unde? Până le taie, le trêșce la loc de car, le transportă pe drumuri nepracticabile, și trecënd de 50-ori apele umflăte de ger, séu stricate de povôie, — până la fabrica din Zêrnesci, s'a mâncat prețul și cumpêrătorii rêmân cu câștigul cel au de la cărăușia ce-o fac.

Și acêsta, deși, după cum am diș, lemnul de brad din ținutul Branului este cel mai bun molitf, crescënd pe marginile extreme ale munților și pe stânci, unde se sfirșesce vegetația de arbori. Prin urmare, crescënd încet, fructul lor e fôrte des și așa lemnele acestea sunt tari și se pot întrebuița la fabricarea de violine, veici de site și alte lucruri, sunt prin urmare lemnele cele mai căutate și prețuite.

(Va urma)

Alegeri municipale.

Valea Bonțidei, 24 Nov. 1904.

Onorată Redacțiune! În 22 Noembrie a. c. s'a făcut alegerea de membrii comitatensii în cercul Valasutului. Cu durere Vê scriu, că nici de astă-dată n'am reușit cu nici un Român. Causa principală este indiferențismul ômenilor noștri față de aceste alegeri. La alegere au participat numai 6 preoți: I. Petean, Moga, A. Pop, Hopârtean, Hodârnoău și Cupșia. Dintre învêțători Corpădean și Trenca. Au mai fost 2 preoți, dér aceia n'au votat cu lista românescă. Unul din Valasut, și altul Bochiș

Cugetând se pot pêtrunde
taina lui nemêsurată
Și cuvântu-i: „Nici-odată.”

Și gândind, gândind într'una
Eram trist ca ntot-dêuna
Ochii lui ca două flacări
drept în suflet mă ardea;
Și gândind, mi-aduc aminte
De atâtea dulci cuvinte,
Când pe perna de mătase
odihnind mi-le șoptea
Ea, Lenora, ce de mine
n'ar fi vrut să se despartă,
N'ar fi vrut, ah! nici-odată!

Imprejurul meu se n'alță
O fantastică vieță
Și privesc plutind în ceruri
îngerii din infinit,
„Dumneșeu puternic mare,
Imi trimite îndurare”,
Am strigat. — De-acuma uită
pe Lenora ce ai iubit,
Te ridică ér și uită, pe Lenora adorată.”
Corbul dișe: „Nici-odată!”

„Demon, spirit de urgie,
De ești corb, de ești stafie
Pe acel Dumneșeu la care
se închină mare, mic,

Spune drept, în lumea-l'altă
Voiți puté găsi vre-odată
Pe iubita ce Leonora îngerașii toți îi dic,
Pe Lenora ce-am perduțo
pe Lenora adorată?”
Corbul dișe: „Nici-odată.”

„Demon, spirit de urgie
De ești corb, de ești stafie
Fugi, dispaři de dinainte-mi,
sbôră la locașul têu
Și se nu-mi lași ca dovadă
De minciuna ta să-ți cadă
Nici un fulg. Te n'tôrce în haos,
sbôră de pe bustul meu
Și din inima-mi rănită
scôte-ți ghiara blăstêmată;
Corbul dișe: „Nici-odată.”

Și de-atunci, de-atunci într'una
Corbul stă — ca ntotdêuna
Aședat pe bust de-asupra,
negru, nemîșcat și greu;
Ochii roșii ca de sânge
Drept în suflet mă străpunge,
Umbra aripelor negre se întinde tot mereu!
Biata inimă zadarnic
spre scăpare drum își cată
N'o s'o scape. — „Nici odată.”

Gripen.

din Borșa. Cel din urmă, fiind rugat și învitat să mêrgă cu noi, n'i-a rêspons: „nu merg cu popii, merg cu frate-meu”. Și pârintele Bochiș merge în fruntea alegătorilor din Borșa, cu țidul roșii (colôrea celor oficiose).

Sêrman popor, nu-ți cunosce păstorul; decă l'ai cunosce nu i-ai asculta glasul. Rêu te lovesce în sentimentele-ți românesce, când vești atâtea decadențe. Mult mă mir, că un astfel de preot pentru ce nu rămâne acasă, să nu mai vină să se espună rîsului public. Cei 6 preoți amintiți mai sus, au rêmás solidari și s'au luptat mult, ca să pôta reuși cu lista românescă. Au trimis trăsuri după alegători, dér tôte în zadar. Au fost majorisați. Bărbațesce s'a purtat preotul I. Petean și învêțătorul Corpădean. Pentru purtarea lor au fost amenințați, că vor fi escortați de gendarmii.

Trăim în nisece împrejurări fôrte triste. Primarii comunali — deși Români — sunt siliți a vota cu cei de la putere, căci la din contră sunt șicanați în tot chipul din partea solgăbirșilor. Notarii români, cu cari ești prietin, cu ocaziunea alegerilor îți di-ceau: dați-ne pace nouê, nu ne primejduiți poziția! Ba sunt siliți a lucra contra intereselor românesce, li-se impune acêsta din partea superiorilor, și-și tem pânea.

Ajutorul dat de la stat preoțimei nôstre, mai mult a stricat, decăta folosit. Cu ocaziunea alegerilor se observă, că cei ce au dat acest ajutor, și-au ajuns scopul. La alegerile de deputați dietali participă mulți de ai noștri, ca să-și arate „patriotismul” și „vrednicia” pentru un ajutor mai mare; la alegerile municipale aceștia șed acasă, ori fac ca cel din Borșa. Triste stări, cari trebuie să ne pună pe gânduri!

Unde sunt luminătorii poporului, a căror inimă încă nu e infectată de bacili oportunistului? Unde sunt cărturarii mai luminați, cari să vorbêșce și deslușescă poporul și să-i spună, că programul nostru național e obligator pentru fie-care Român, că la alegeri de deputați să nu mêrgă nici atunci, când ar merge preotul și învêțătorul său, cari decă merg, comit un greu păcat în contra neamului? La alegerile municipale — din contră — e dator a lua parte fie-care alegător și să ajute cu votul său, ca să reiese Român etc. Când poporul va sci acestea, va sci și cum să trateze pe cel ce se abate de la împlinirea datorinței cătră neam.

Frați preoți și învêțători! să luminăm poporul și afară de biserică, premergându-i întru tôte cu exemplu bun. Decă vom fi toți una și în cele politice, vom da înainte.

Noi nu urim pe nimeni când lucrăm pentru binele neamului nostru, — în cadrul legilor țerei — nici nu suntem dușmanii nimênui, ci ne facem numai datorii. Pășind în unire în cele politice, vom impune celor ce ne socotesc dușmanii și vom fi respectați. Să pârșim servilismul grețos și detestabil. Să fim conscii de poziția ce o ocupăm în mijlocul poporului, care ne numesce *pârinte*. Să nu ne abatem de la tradiția înaintașilor noștri, căroră poporul pe dreptul li-a dat acest nume sublim de *pârinte*, ci să ne facem vrednici de acest nume chiar și în cazul când am perde ceva în cele materiale. Mai bine sêrac cinstit, decă bogat și cu consciința pătată de sângele curs din rana făcută de tine însuși în corpul neamului têu.

Gădălianul.

ULTIME SCIRI.

Neoplanta, 25 Noembrie. Fruntașii din Petrovaț (Baci-Bodrog) au convocat pe Sêrbii și Slovaci din împrejurime la o adunare pe ziua de 27 Noembrie, cu scop de a protesta împotriva proiectului lui Berzeviczy. Convocările sunt tipărite sêrbesce și slovăcesce și sunt iscălite de 50 fruntași.

— Pe ziua de 1 Decembrie s'a convocat și la Carloveț o adunare.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor responsabil Traian H. Pop.

Dela „Tipografia A. Mureșianu“ din Brașov, se pot procura următoarele cărți:
(La cărțile aici înșirate este a se mai adauge pe lângă portul postal arătat, încă 25 bani pentru recomandare.)

Cărți pentru comercianți și funcționari de bancă:
Introducere în contabilitate și contabilitatea împartidă simplă, de I. C. Panțu. O carte bună pentru a învăța cu ușurință contabilitatea. Pagini I—VIII + 218. Prețul 2 cor. (+ 20 b. p.)

Al doilea capitol din contabilitatea dublă, de I. C. Panțu. Această broșură conține: *afacerile de credit cambial și afacerile de bancă.* Prețul broș. 2 corone (+ 10 bani porto).

I. C. Panțu: Curs complet de corespondența comercială cu explicarea termenilor comerciali. Ediția a doua prelucrată și augmentată I—XI + 322 pagini. Tipografia A. Mureșianu. Această carte scrisă în serviciul comerțului și în special pentru băncile noastre, apare acum prelucrată fundamental și adăugată cu 4 coli de tipar. S'a ținut cont de o limbă mai potrivită și s'a căutat a se unifică — după puțină — limbajul comercial întrebuintat în casele mari comerciale din România. S'a adăus mai departe o terminologie comercială conținând peste 500 de termeni comerciali și financiară, cu explicațiile de lipsă. Sperăm că publicarea de față va contribui mult la unificarea stilului și al termenilor comerciați, cari până acum în mare parte erau nepreciși, coșuiți și rău întrebuintați. Credem, că băncile noastre vor săi spreția această publicație și o vor sprijini cu toată căldura. De vânzare se află la *librăria arhiepiscopala în Sibiu, la tipografia A. Mureșianu și la librăria Ciurcu în Brașov* cu prețul netto (adeacă cu porto cu tot) de cor. 3.50, 6r pentru România Lei 4.

Prețurile cerealelor din piața Brașov
Din 25 Noemvrie 1904.

Măsura și greutatea	Calitatea.	Valuta în	
		Kor.	fil.
1 H. L.	Grânul cel mai frumos	16	50
"	Grâu mijlociu	16	30
"	Grâu mai slab	15	90
"	Grâu amestecat	12	30
"	Săcară frumoză	10	70
"	Săcară mijlocie	10	40
"	Orz frumos	8	80
"	Orz mijlociu	8	60
"	Ovės frumos	7	10
"	Ovės mijlociu	6	90
"	Cucuruz	12	30
"	Mălaiu (meiū)	10	—
"	Mazăre.	16	—
"	Linte	24	—
"	Fasoale	19	20
"	Sămēntă de in	21	40
"	Sămēntă de cânepă	9	20
"	Cartofi	1	60
"	Măzărliche.	—	—
1 kilă	Carne de vită	—	96
"	Carne de porc	—	20
"	Carne de berbec	—	76
100 kil.	Său de vită prospēt	40	—
"	Său de vită topit	62	—

Tergul de rimători din Steinbruch.

Starea rimătorilor a fost la 21 Nov. n. de 33.727 capete, la 22 Nov. an intrat 1055 capete și au eșit 488 capete rămânând la 23 Noem. n. un număr de 34,294 capete.

Se notēză marfa ungurēscă: tinēră grea dela 108—109 fil., de mijloc dela 109—110 fil. ușoră dela 108—109 fil. — Sărbēscă: grea 108—109 fil., de mijloc 106—108 fil., ușoră 104—105 fil. kilogramul.

Cursul la bursa din Viena.
Din 14 Noemvrie n. 1904.

Renta ung. de aur 4%	118.95
Renta de corōne ung. 4%	98.15
Impr. cail. fer. ung. in aur 3 1/2%	88.85
Impr. cail. fer. ung. in argint 4%	97.95
Bonuri rurale croate-slavone	98.50
Impr. uug. ca premii	207.—
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	162.—
Renta de hārtie austr.	100.05
Renta de argint austr.	99.95
Renta de aur austr.	120.—
Renta de corōne austr. 4%	100.15
Bonuri rurale ungare 3 1/2%	91.30
Losuri din 1860.	156.15
Acții de-ale Bāncei austro-ungarē	16.30
Acții de-ale Bāncei ung. de credit	764.—

Acții de-ale Bāncei austr. de credit	673.50
Napoleondori	19.07
Mārci imperiale germane	117.52
ondon vista	239.45
Paris vista	95.25
Note italiene	95.20

Cursul pieței Brașov.
Din 23 Noemvrie n. 1904.

Bancnote rom. Cump.	18.68	Vēnd.	18.74
Argint român.	18.60	"	18.70
Napoleond'ori.	19.05	"	19.10
Galbeni	11.20	"	11.30
Ruble Rusesce	2.53	"	2.54
Mārci germane	117.20	"	117.40
Lire turcesce	21.50	"	21.60
Soris. fonc. Albina 5%	101.—	"	102.—

Băile de cură „FELIX“ lângă ORADEA-MARE.

Loc de CURĂ iarna și vara.

Isvorul termal, natural sulfuros cel mai abundent din Europa avēnd 49° C. și o cantitate de 17 milioane litri pe zi. Folosește la bōle de **reumatism, șoldină,** precum se face și **cură de beut și scāldat.**

Sesonul de ērnă se introduce pentru prima oră in acest an.

In acest an s'au aranjat din nou 165 odăi comode. Băile sunt înconjurate de un parc și pădure de 70 jugăre. Circulația anuală a pacienților trece peste 7000. — Vara circulă zilnic 16 trenuri, ierna 4. Are medie stabil, stația călei ferate, poștă, telegraf și telefon chiar in stabilimentul de băi.

Prospecte se trimite la dorință gratis și franco.

Pensiune dela 1 Oct. până la 1 Maiu (băi și întreținere completă) dela 18 florini în sus pe săptămână.

(1543),6--6.

Prafurile-Seidlitz ale lui Moll

Veritabile numai, decât fiecare cutiă este provēdută cu marca de apărare a lui A. Moll și cu subscrierea sa.

Prin efectul de leuire durabilă al Prafurilor-Seidlitz de A. Moll in contra greutăților celor mai cerbicioase la stomach și pântec, in contra cărceilor și acrelei la stomach, constipațiunei cronice, suferinței de ficat, congestiunei de sânge, haemorhoidelor și a celor mai diferite bōle femeesce a luat acest medicament de casă o răspândire, ce crește mereu de mai multe decenii încōce. — Prețul unei cutii originale sigilate Corōne 2.—

Falsificațiile se vor urmări pe cale judecătōrescă.

Franzbranntwein și sare a lui Moll.

Veritabilū numai, decât fiecare sticlă este provēdută cu marca de scutire și cu plumbul lui A. Moll.

Franzbranntwein-ul și sarea este fōrte bine cunoscută ca un remediu popular cu deosebire prin tras (frotat) alină durerile de șoldină și reumatism și a altor urmări de rēcōlă. Prețul unei sticle originale plumbate, Corōne 1.90.

Săpun de copii a lui Moll.

Cel mai fin săpun de copii și dame fabricat după metoda cel mai nou pentru cultivarea rațională a peleii, cu deosebire pentru copii și adulți. Prețul unei bucăți Cor. — 40 Cinci bucăți Corōne 1.80. Fie-care bucată de săpun, pentru copii este provēdută cu marca de apărare A. Moll.

Trimiterea principală prin

Farmacistul A. MOLL,

c. și r. furnisor al curții imperiale Viena, Tuchlauben 9

Comande din provinciă se efectuează zilnic prin rambursă postală.

La depozite se se cēră anumit preparatele provēdute cu iscāliture și marca de apărare a lui A. MOLL.

Depozite in Brașov: la d-nii farmaciști Ferd. Jekellus, Victor Roth, Eugen Neutädter și engros la D. Eremia Nepoții.

La prea înalta poruncă a Maiest. Sale Apost. c. și reg.

A XXXVI LOTERIE de stat c. r.
pentru scopuri de binefacere civile din Cisleitania.

Loteria această unică in Austro-Ungaria legal concesionată conține **18.435 câștiguri in bani gata** cu suma totală de **512.980 Cor.**

Câștigul principal **200,000 corōne bani gata.**

Tragerea urmēză irevocabil la 15 Dec. 1904. Un los costă 4 corōne.

Losuri se capētă la secțiile loteriilor de stat in Viena III Vordere Zollamtsstrasse 7. Colectanți de loterie, Trafic, la oficiile de dare, poste, telegraf și căi ferate, zarafii etc. Planuri pentru cumpēratori gratis.

Losurile se trimite franco.

Directia c. r. a loteriei.

Secția loteriei de stat.

(1547,7--10.)

„Gazeta Transilvaniei“ cu numărul a 10 fil. se vinde la zaraful Dumitru Pop și la Eremias Nepoții.

Mare ocasiune de Crăciun.

Subscrisul are onōrea a aduce la cunoscința On. public, că **vinde cu prețuri de tot scādute**

tōte mărfurile din Magazinul său

precum: Stofe engleze pentru rochi de dame negri și colorate; Bluse de stofe și mātase; Flanele, Barcheturi, Creton și Zephyre, Chifonuri Schroll, Lingerie, Pānzeturi, Perdele de dantelă, asemenea stofe engleze pentru bărbați, Cămăși, Cravate, Batiste etc. Tricots pentru dame, bărbați și copii.

Rog On. public a se convinge in propriul interes de prețurile cele ieftine.

Cu tōtă stima

LUDWIG M. FENYVESSI,
Strada Vāmei Nr. 21.

Mare ocasiune de Crăciun.

La esposițiile igienice din Cairo in anul 1895 și in Londra la anul 1895 a fost premiat **SPIRUL REUMA a lui Widder** cu diploma de onōre și cu medalie de aur. Probat de capacități medicale și întrebuintat cu succes in spitale

SPIRUL-REUMA și FLUID de PUTERE,

are efect sigur la tōte părțile corpului și anume: contra reumatismului, durere de nervi, șoldină, ischias, asthmă ș. a. In multe casuri efectul este atât de mare, că după o fricțiune încetēză durerile.

Dureri de dinți și cap vindecă in 5 minute

Prețul unei sticle cu instrucție 1 corōnă, sticle mai mari cu 2 cor. 40 bani.

Depou principal in Budapesta: la farmacia D-lui Josif Török Király-utca nr. 12., și Andrássy körut nr. 26, și la d-l Dr. A. Egger, Váci körut 17. asemenea in tōte farmaciile din provinciă, precum și la proprietarul

WIDDER GYULA farmacist in Sátorajja-Újhely.

Comanda din provinciă se efectuează prompt.

Depou in Brașov: la Victor Roth farmacia la Ursu, Alexina Jekellus, Franz Kelemen, Friedrich Stenner, Karl Schuster, Ed. Kugler. In Colm: la E. Victor Milas.

10—20,1582.